

SPRAWDZIAN OD ROKU SZKOLNEGO 2014/2015

CZEŚĆ 1. JĘZYK POLSKI I MATEMATYKA

PRZYKŁADOWY ZESTAW ZADAŃ

Czas pracy: 80 minut

GRUDZIEŃ 2013

PO CO NAM GĘSIA SKÓRKA?

Kacper się rozchorował – czuł się źle i miał gorączkę. Leżał skulony pod kocem i drżał z zimna. W pewnym momencie zauważył na ręce drobne grudki – gęsią skórkę. Mimo złego samopoczucia obejrzał ją dokładnie i zapytał:

– Tato, a do czego nam potrzebna ta gęsia skórka?

Do niczego. Gęsia skórka pojawia się na skutek kurczenia się mięśni, które znajdują się u podstawy mieszków włosowych¹. Prowadzi to do wyprostowania się włosa. U zwierząt, które mają gęste futro, sierść jeży się i dzięki temu między włosy dostaje się więcej powietrza. Tworzy ono warstwę izolującą przed zimnem. Gęsia skórka pomaga więc utrzymać ciepło, gdy na dworze panuje chłód.

Ma też znaczenie obronne. Najeżona sierść sprawia wrażenie, jakby zwierzę było większe. Dzięki temu drapieżnik może się wystraszyć i zrezygnować z ataku na taką „dużą” ofiarę, a konkurent – z rywalizacji o pokarm.

Tyle że ludziom do niczego to nie jest potrzebne. Włosy na ciele mamy zbyt cienkie i zbyt krótkie, by ich postawienie ochroniło nas przed zimnem lub wystraszyło przeciwnika. Gęsia skórka jest więc spadkiem po przodkach sprzed milionów lat. Przydawała im się tak samo jak dzisiejszym małpom, sarnom czy rysiom. Gdy jednak nasi przodkowie zamienili futro na krótkie włosy, stała się ona zbędna, chociaż nieszkodliwa. W procesie ewolucji² nie utraciliśmy tej zdolności i gęsia skórka pozostała jako jedna z licznych pamiątek naszej przeszłości.

Niektórzy naukowcy twierdzą, że ludziom czasem gęsia skórka też się może przydawać. Jej pojawienie się w chwilach lęku, gniewu czy radości informuje inne osoby o naszych emocjach. Ba! Podobno potrafi je nawet wzmacniać.

No, ale przed zimnem nie chroni. Jeżeli mamy dreszcze, tak jak chory Kacper, lepiej przykryć się kocem.

Na podstawie: Wojciech Mikołuszko, *Tato, a dlaczego? 50 prostych odpowiedzi na piekielnie trudne pytania*, Warszawa 2012.

¹ Mieszek włosowy (torebka włosowa) – zagłębienie w skórze, z którego wyrasta włos.

² Ewolucja – proces zmian w budowie, funkcjonowaniu i zachowaniu organizmów, zachodzący w ciągu wielu pokoleń.

Zadanie 1. (0–1)

Wybierz określenie dla tego tekstu i uzasadnij swój wybór. Zaznacz literę A albo B oraz numer 1 albo 2.

Tekst ma charakter

A.	literacki,	ponieważ	1.	wyjaśnia pochodzenie i określa funkcje gęsiej skórki.
B.	informacyjny,		2.	przedstawia rozbudowaną akcję.

Zadanie 2. (0–1)

Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F – jeśli jest fałszywe.

Tematem tekstu jest choroba Kacpra.	P	F
Tekst kończy się wskazówką, jak postąpić w przypadku pojawienia się gęsiej skórki w czasie choroby.	P	F

Zadanie 3. (0–1)

Oceń, które z poniższych zdań jest fałszywe. Zaznacz F przy zdaniu fałszywym.

1.	Gęsia skórka u człowieka może być reakcją na wychłodzenie.	F
2.	Występowanie gęsiej skórki u zwierząt związane jest jedynie z regulacją temperatury ciała.	F
3.	Gęsia skórka u ludzi pierwotnych pełniła taką samą funkcję jak u zwierząt.	F

Zadanie 4. (0–1)

Dokończ zdanie – wybierz odpowiedź A albo B oraz 1 albo 2.

Pierwszy wyraz zdania *Jej pojawienie się w chwilach lęku, gniewu czy radości informuje inne osoby o naszych emocjach* jest w tekście

A.	przymkiem	użyтым w celu zastąpienia	1.	wyrażenia <i>gęsia skórka</i> .
B.	zaimkiem		2.	wyrazu <i>ewolucja</i> .

Zadanie 5. (0–1)

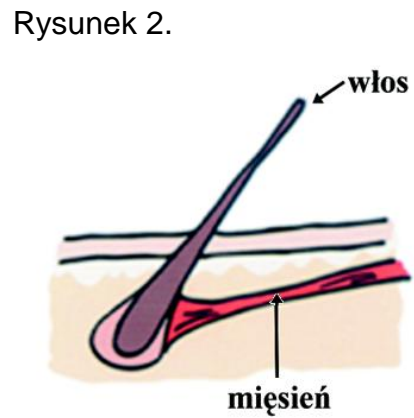
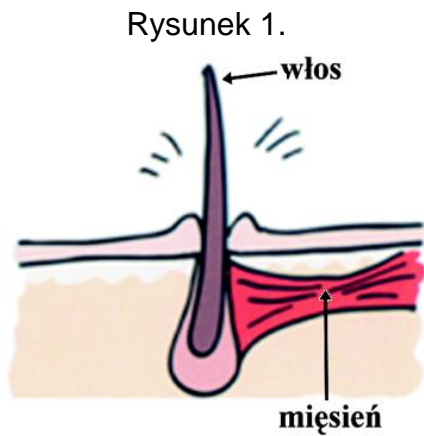
Uzupełnij zdanie. Wybierz odpowiedzi spośród podanych.

Czasownik *mamy* w zdaniu *Włosy na ciele mamy zbyt cienkie i zbyt krótkie* występuje w formie A/B i odnosi się do C/D.

- A. osobowej
- B. nieosobowej

- C. Kacpra i jego taty
- D. ogółu ludzi

Rysunki do zadania 6.

Na podstawie: Wojciech Mikołuszko, *Tato, a dlaczego? 50 prostych odpowiedzi na piekielnie trudne pytania*, Warszawa 2012.

Zadanie 6. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A albo B i jej uzasadnienie spośród 1–2.

Powstawanie gęsiej skórki zostało przedstawione na

A.	rysunku 1.,	ponieważ ukazany na nim mięsień	1.	nie uległ skurczeniu.
B.	rysunku 2.,		2.	spowodował uniesienie włosa.

Czesław Miłosz

DROGA

Tam, gdzie zielona ściele się dolina
I droga, trawą zarosła na poły¹,
Przez gaj dębowy, co kwitnąć zaczyna,
Dzieci wracają do domu ze szkoły.

W piórniku, który na wskos² się otwiera,
Chrobocą kredki wśród okruchów bułki
I grosz miedziany, który każde zbiera
Na powitanie wiosennej kukułki.

Berecik siostry i czapeczka brata
Migają między puszystą krzewiną.
Sójka skrzekocząc po gałęziach lata
I długie chmury nad drzewami płyną.

Już dach czerwony widać za zakrętem.
Przed domem ojciec, wsparty na motyce³,
Schyla się, trąca listki rozwinięte
I z grządki całą widzi okolicę.

Czesław Miłosz, *Droga*, [w:] tenże, *Świat: poema naiwne*, Kraków 1999.

¹ Na poły – do połowy, niecałkowicie.

² Na wskos – na ukos.

³ Motyka – narzędzie ręczne służące np. do spulchniania gleby.

Zadanie 7. (0–1)

Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F – jeśli jest fałszywe.

Wiersz jest poetyckim opisem codziennej sytuacji.	P	F
Świat opisany w wierszu widziany jest oczami ojca.	P	F

Zadanie 8. (0–1)

W którym z poniższych cytatów można dostrzec charakterystyczną dla baśni cechę wyrażaną często słowami *Za siedmioma górami, za siedmioma lasami...*? Wybierz odpowiedź spośród podanych.

- A. *Tam, gdzie zielona ściele się dolina.*
- B. *I długie chmury nad drzewami płyną.*
- C. *Już dach czerwony widać za zakrętem.*
- D. *I z grządki całą widzi okolicę.*

Zadanie 9. (0–1)

Dokończ poniższe zdanie – wybierz odpowiedź spośród podanych.

W wierszu *Droga* do ukazania wiosennej przyrody wykorzystane zostały przede wszystkim

- A. wyrazy dźwiękonaśladowcze.
- B. porównania.
- C. przenośnie.
- D. epitety.

Zadanie 10. (0–1)

Które rymujące się wyrazy są czasownikami? Wybierz odpowiedź spośród podanych.

- A. *dolina – zaczyna*
- B. *na poły – szkoły*
- C. *otwiera – zbiera*
- D. *bułki – kukułki*

Zadanie 11. (0–2)

Jaką rolę, Twoim zdaniem, odgrywa postać ojca w wierszu? Swoją odpowiedź poprzyj odpowiednim cytatem z utworu.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 12. (0–7)

W formie kartki z pamiętnika napisz o swoim marzeniu, które się spełniło.

Twoja praca powinna zająć co najmniej połowę wyznaczonego miejsca.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 13. (0–1)

Podaj poprawne wartości poniższych wyrażeń arytmetycznych. Wybierz odpowiedzi spośród A i B oraz spośród C i D.

$$10 + 1 \cdot 2 = \underline{\hspace{2cm}}$$

A. 12   B. 22

$$32 - 15 + 3 = \underline{\hspace{2cm}}$$

C. 14   D. 20

Zadanie 14. (0–1)

Dokończ poniższe zdanie – wybierz odpowiedź spośród podanych.

Jeżeli liczbę $\frac{3}{7}$ zwiększymy o $\frac{5}{7}$, to otrzymamy

A. $\frac{8}{14}$

B. $1\frac{1}{7}$

C. $1\frac{1}{14}$

D. $\frac{15}{7}$

Zadanie 15. (0–1)

Dokończ poniższe zdanie – wybierz odpowiedź spośród podanych.

Wartość wyrażenia $(0,4)^2$ jest równa

A. 1,6

B. 0,16

C. 0,8

D. 0,08

Zadanie 16. (0–1)

Oto fragment notatki prasowej.

Zima nie chce nas opuścić

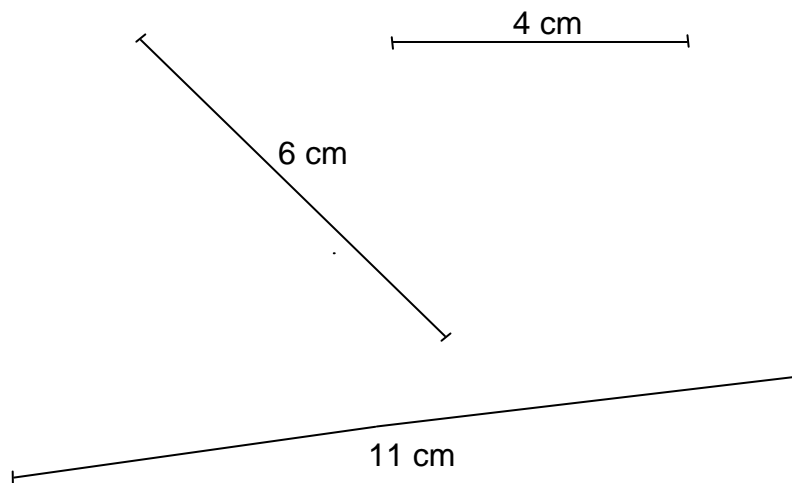
Wczoraj, 15 marca, o godz. 7:00 za oknem naszej redakcji termometr wskazał temperaturę -7°C . Wprawdzie w południe zanotowaliśmy 3°C , a więc powyżej zera, jednak o 19:00 temperatura była niższa od tej o siódmej rano o 2 stopnie Celsjusza, czyli znów wrócił mróz. Zima nie chce odejść!

Oceń prawdziwość podanych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F – jeśli jest fałszywe.

15 marca różnica między temperaturą w południe a temperaturą o siódmej rano była równa 10°C .	P	F
15 marca o godzinie 19:00 zanotowano temperaturę -5°C .	P	F

Zadanie 17. (0–1)

Na rysunku przedstawiono trzy odcinki i podano ich długości.

Oceń prawdziwość podanych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F – jeśli jest fałszywe.

Z podanych odcinków można zbudować trójkąt.	P	F
Można zbudować trójkąt z odcinka o długości 15 cm i każdej pary odcinków z rysunku.	P	F

Zadanie 18. (0–1)

Oto informacja zamieszczona na pewnej stronie internetowej w niedzielę 8 grudnia.

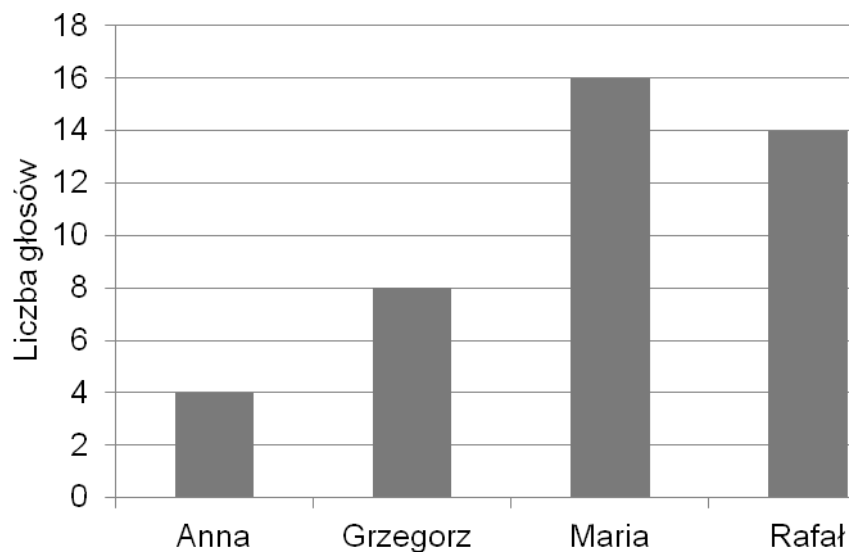
Dziś, 8 grudnia, w Warszawie słońce weszło punktualnie o 7:30. Teraz już codziennie, przez wiele kolejnych dni, będzie nas witać później. Dopiero w piątek za 6 tygodni i 5 dni słońce znów pojawi się na warszawskim niebie punktualnie o 7:30.

Którego dnia słońce wzejdzie w Warszawie ponownie o godzinie 7:30? Wybierz odpowiedź spośród podanych.

- A. 19 stycznia
- B. 20 stycznia
- C. 24 stycznia
- D. 25 stycznia

Zadanie 19. (0–1)

Diagram przedstawia wyniki głosowania na kandydatów do szkolnego samorządu.

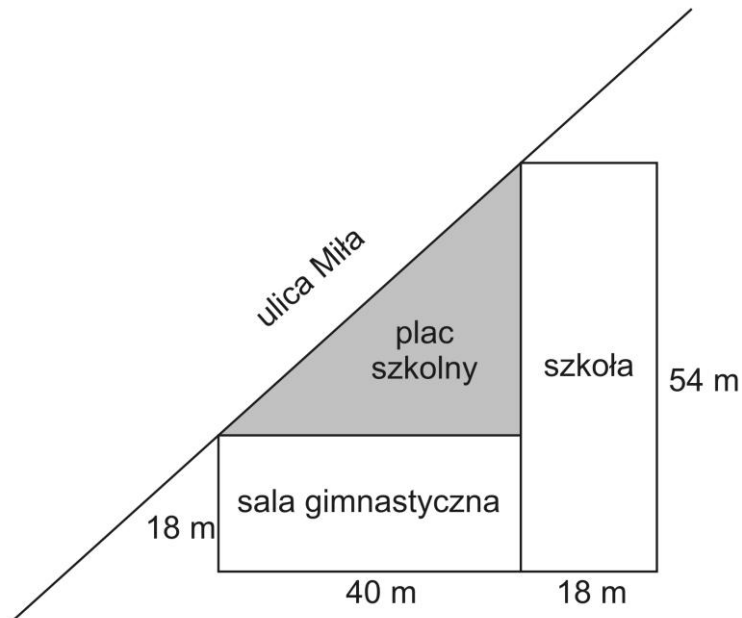

Oceń prawdziwość podanych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F – jeśli jest fałszywe.

Rafał uzyskał 2 razy mniej głosów niż Maria.	P	F
Dziewczęta uzyskały łącznie o 2 głosy mniej niż chłopcy.	P	F

Zadanie 20. (0–1)

Przy ulicy Miłej znajdują się szkoła i sala gimnastyczna. Oba budynki zajmują prostokątne powierzchnie gruntu. Ich położenie i wymiary przedstawiono na rysunku. Pomiędzy ulicą a budynkami szkolnymi jest trójkątny plac należący do szkoły.

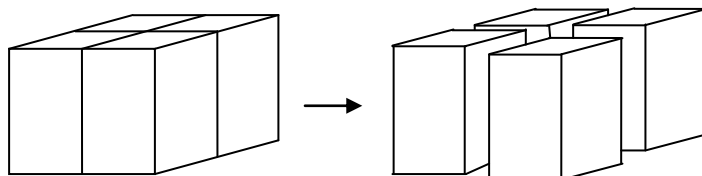

Ile m^2 powierzchni ma plac szkolny? Wybierz odpowiedź spośród podanych.

- A. 720 m^2
- B. 1080 m^2
- C. 1440 m^2
- D. 1566 m^2

Zadanie 21. (0–2)

Sześcian o objętości 48 cm^3 podzielono na 4 jednakowe prostopadłościany, jak na rysunku.

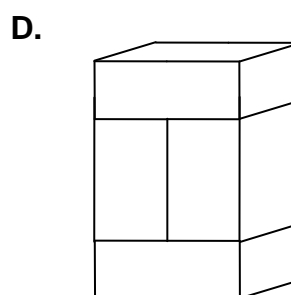
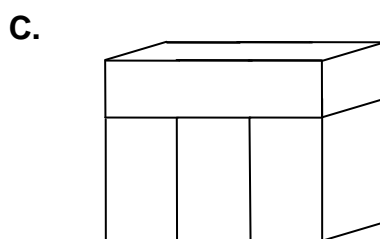
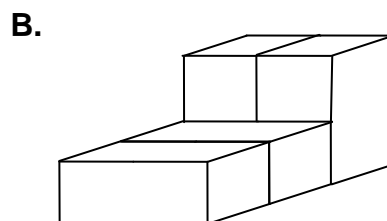
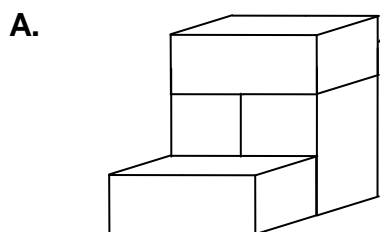

Odpowiedz na pytania. Wybierz odpowiedzi spośród podanych.

21.1. Jaka jest objętość bryły zbudowanej z trzech takich prostopadłościanów?

- A. 12 cm^3 B. 24 cm^3 C. 27 cm^3 D. 36 cm^3

21.2. Której z poniższych brył nie można zbudować z czterech takich prostopadłościanów?

Zadanie 22. (0–1)

Na mapie województwa mazowieckiego zaznaczono trasę łączącą dwa najmniejsze miasta w tym regionie: Wyśmierzyce i Mordy. W rzeczywistości droga z Wyśmierzyc do Mordów ma 170 km długości. Na mapie w skali 1:2 000 000 odcinek łączący te miasta ma długość 6,5 cm.

Dokończ poniższe zdanie – wybierz odpowiedź spośród podanych.

Trasa, którą pokonuje się, jadąc samochodem z Wyśmierzyc do Mordów, jest dłuższa od rzeczywistej odległości w linii prostej między tymi miastami

- A. o 4 kilometry.
- B. o 13 kilometrów.
- C. o 40 kilometrów.
- D. o 130 kilometrów.

Zadanie 23. (0–2)

W tabeli zamieszczono informacje o trzech miastach Polski mających najmniejszą liczbę mieszkańców.

Miasto	Województwo	Liczba mieszkańców miasta (grudzień 2012 r.)	Powierzchnia miasta	Rok uzyskania praw miejskich
Wyśmierzyce	mazowieckie	908	17 km ²	1338
Działoszyce	świętokrzyskie	1009	2 km ²	1409
Suraż	podlaskie	1012	34 km ²	1445

Źródło: www.stat.gov.pl/gus
www.polskaniezwykla.pl
www.dzialoszyce.pl

Gęstość zaludnienia miasta oblicza się, dzieląc liczbę mieszkańców tego miasta przez jego powierzchnię.

Wykorzystaj podane informacje i odpowiedz na pytania.

Która z podanych miejscowości jest najstarszym miastem?

Odpowiedź: .....

Które z miast podanych w tabeli ma najmniejszą gęstość zaludnienia?

Odpowiedź: .....

Brudnopis

